

Zeg ja tegen een nieuw begin

Ledevaartkerk Chaam, 4 april 2021, Pasen
Ds. Sara Dondorp

Profetenlezing: Jesaja 25:6-9

Evangelielezing: Marcus 16:1-8

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

We hadden ons de viering van Pasen anders voorgesteld. Het zou een mooi symbool geweest zijn: op de dag dat we vieren dat er nieuw leven mogelijk is, zouden we uit ons thuisolement weer tot leven komen. Maar het liep anders. We werden ingehaald door de cijfers. Dat was geen makkelijke beslissing. Maar wel verstandig. Zo gaat het leven tegenwoordig. Alles is anders dan we hadden verwacht. Telkens blijken we te moeten improviseren. Op zoek naar het goede leven, naar het goede vóórleven, worden we steeds opnieuw door de feiten ingehaald. Toen we begonnen met het jaarthema 'Het Goede Leven' hadden we misschien minder beperkingen verwacht. Maar wat er ook gebeurt: Pasen gaat door. We gaan het vieren! Op een andere manier dan anders, maar toch, we zijn het aan het vieren, hier in de kerk en overal waar u op dit moment of later met ons meeluistert. De goede boodschap laat zich niet stop zetten, de weg naar het 'in Gods ogen goede leven' gaat hoe dan ook door.

Telkens moeten we improviseren. Telkens is de situatie weer anders. In het Paasnummer van het maandblad Open Deur schrijft dominicanes Holkje van der Veer daarover. Zij had een cursus improvisatietoneel gedaan. Twee basisregels heeft ze daarvan opgestoken. Als eerste: zeg 'ja' voordat je 'nee' zegt. Accepteer een nieuwe situatie als een nieuw vertrekpunt. Zo kunnen we vandaag 'ja' zeggen tegen deze digitale Paasviering. Als tweede: vertrouw op je intuïtie. In onbekende omstandigheden ben je wijzer dan je soms denkt. Je zou kunnen zeggen: "Ga maar door, het komt goed!" Wat er ook gebeurt, we blijven geloven in het Goede Leven.

Die twee basisregels sluiten mooi aan bij het Paasverhaal. Alles gaat anders dan verwacht. Niets loopt er volgens plan. Dat is nu voor ons zo, dat was des te meer zo voor de drie vrouwen, destijds op de eerste dag van de week. Het was heel vroeg in de ochtend. De vrouwen zijn vroeg opgestaan. Ze hebben de terechtstelling van hun meester zien gebeuren. Ze hebben gezien hoe hij stierf aan het kruis. Wij weten hoe het Paasverhaal afloopt, zij wisten dat nog niet. Ze moeten moedeloos en verdrietig zijn geweest. Alles waar ze altijd op gehoopt hadden is stukgelopen. Hun meester, die alle mensen in hun waarde liet en overal zijn boodschap van liefde doorgaf, is er niet meer. Hoe moet het nu verder? Een logisch antwoord zou zijn: "Nee, het is gedaan, dit is het einde." Maar ze zeggen "Ja!" Ze staan 's morgens vroeg op. Ze gaan verder. In het vroege ochtendgloren gaan ze naar het graf. Ze hebben olie meegenomen om hem te balsemen. Ze zijn zorgzaam, zelfs voorbij zijn dood.

Ja zeggen gaat niet vanzelf. Het 'nee' komt er steeds doorheen. Nee, wacht, maar hoe moet dat dan met die steen? Wie zal die voor ons weggrollen, zodat we bij hem

kunnen komen? Maar het 'nee' verdampt als vanzelf. Als ze bij het graf aankomen, is de steen al weg. Vanaf dit moment moeten ze improviseren. Hier hadden ze niet op gerekend. Ze accepteren de nieuwe situatie en lopen het graf binnen. En opnieuw gaan de dingen anders dan ze hadden verwacht. Ze vinden daar niet het lichaam van hun meester, maar een in het wit geklede jongeman. Opnieuw klieft het 'nee' door hun bestaan heen. Dit is niet te begrijpen, dit is vreeswekkend! Hier is iets groots, iets onbegrijpelijks aan de hand. De jongeman spreekt hen aan. Er staat hun niets anders te doen dan deze nieuwe werkelijkheid te accepteren. Deze jongeman lijkt hen te verwachten. Hij stelt ze gerust. Hij weet wie ze zoeken. Hij noemt de naam van Jezus.

"Hij is opgewekt", zegt de jongeman. Meer woorden heeft de evangelist Marcus niet nodig. Hij is opgewekt, staat er. Het 'uit de doden' hebben vertalers toegevoegd. Marcus laat open wat er is gebeurd. Geeft ruimte aan improvisatie, aan interpretatie. Hoe de vrouwen reageren beschrijft hij ook nauwelijks. We weten niet of ze wel hebben gehoord wat de jongeman zei. "Hier is hij niet", zegt de jongeman. "Ga het leerlingen vertellen, zeg ze dat ze naar Galilea moeten gaan." Of ze het hebben begrepen, krijgen we niet te horen. Wel dat ze wegvluchten. Ze zijn bevangen door vrees. Niet zozeer angst en schrik, maar vrees, zoals de Vreze des Heren. Ze worden hier geconfronteerd met iets dat zo groot is, zo ontzagwekkend, dat hun improvisatietalent verdampt. Ze waren zo bevreesd, dat ze niemand iets vertelden....

En hoe weten wij dan wat ze hebben meegemaakt? Hoe loopt het verhaal nu verder af? Oorspronkelijk was vers 8 het slot van het evangelie. Het gedeelte vanaf vers 9 is er later aan toegevoegd. Hoe moet het nu verder? Het graf is leeg en de getuigen zeggen er niets over! Hier spreekt het grote literaire talent van evangelist Marcus. Wij, de luisteraars, weten dat het verhaal nog wél verder gaat. Wij hebben de jongeman met zijn opdracht gehoord. Ga terug naar Galilea. Ga terug naar het begin van het evangelie. Vertel het hele verhaal van voren af aan opnieuw! Dit is wel een héél onverwacht slot van het verhaal. Zo hadden we ons dat niet voorgesteld. Niet voor niets hebben latere schrijvers er een stuk bij gemaakt. Maar Marcus eindigt zijn verhaal hier. Bij de vrouwen die zwijgen. Hoe moet het nu verder? Dat vertelt de evangelist ons niet. Marcus spreekt óns aan op óns improvisatietalent. Hij geeft ons, luisteraars, de verantwoordelijkheid het verhaal verder te brengen, verder te vertellen. Zo maakt Marcus verbinding met alle gelovigen. Wij allemaal mogen een rol spelen in het evangelie. In het moderne toneel zou je zeggen: Marcus doorbreekt de vierde wand. Hij spreekt het luisterend publiek - ons - rechtstreeks aan. We kwamen om te luisteren, en nu moeten wij zelf aan de slag. Terug naar het begin van het evangelie, terug naar het verhaal. Het is aan ons om de goede boodschap de wereld in te brengen. Nieuw begin is mogelijk, als wij bereid zijn mee te doen, als wij bereid zijn te improviseren in een nieuwe situatie.

Achteraf kan je concluderen dat de vrouwen later gingen spreken. Hoe hadden we hun verhaal anders kunnen weten? Maar dat is de rationele conclusie. Wat hier gebeurt is niet rationeel. Niet te verklaren. Het is een geheimenis. Het is een kwestie van vertrouwen. En misschien ook van het loslaten van het vertrouwde. Improvisatie. De weg van Rabbi Jezus leek te zijn doodgelopen, maar nu blijkt dat er een volstrekt nieuwe weg open gaat. Jezus leeft, zijn weg van liefde en medemenselijkheid gaat

door. Met Pasen gedenken we dat Jezus de dood overwonnen heeft. Dat is wat de jongeman de drie vrouwen vertelt. Jezus' boodschap is niet afgelopen. Het gaat door! En jullie hebben daar een rol in! Niet alleen jullie drie vrouwen die het graf bezoeken, maar ook en vooral wij allemaal die dit verhaal horen!

Op dit moment zijn er in onze wereld veel dingen die doodlopen. Kerkdiensten, concerten, familiefeesten, bruiloften, festivals.... Het zijn kleine persoonlijke drama's en grote teleurstellingen. Het verdriet daarover mag zeker een plek hebben. Maar daar is niet alles mee gezegd. Door alle teleurstelling heen kan iets nieuws gaan opbloeien. Pasen betekent dat we daar 'Ja' tegen durven zeggen. Dat we durven improviseren in de nieuwe situatie. Hoe dat zal gaan valt niet van te voren te zeggen. Daar is het improvisatie voor. Maar we mogen hoe dan ook opstaan en verder gaan. Analoog of digitaal of op wat voor manier dan ook. De boodschap over medemenselijkheid, liefde en vrede doorgeven. De boodschap over nieuwe wegen die opengaan, de boodschap van hoop, vreugde en perspectief. Zo mogen we met elkaar Pasen vieren, elk op onze eigen plek, elk in ons eigen huis. Waar we ook zijn, het is vandaag Pasen. Vandaag is een nieuw begin van een goed leven.
Amen